

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg procesu

1. Pozwem z dnia 13 listopada 2018 roku (data wpływu, k. 4) wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od A. J. kwoty 33 846,14 zł, w tym kwoty 31 426,41 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 9 listopada 2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w wysokości 424 zł. W uzasadnieniu powód wskazał, że zawarł z pozwanym w dniu 20 lutego 2017 r. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Umowę tę wypowiedział pismem z dnia 24 maja 2018 r., wobec czego całe zobowiązanie pozwanego stało się wymagalne. Na dzień 9 listopada 2018 r. wynosi ono łącznie 33 846,14 zł i obejmuje należność główną w kwocie 31 426,41 zł, odsetki umowne naliczone od należności głównej od dnia 12 lutego 2018 r. do dnia 18 lipca 2018 r. w kwocie 1 434,21 zł i odsetki przeterminowane naliczone od należności głównej za okres od dnia 13 marca 2018 r. do dnia 26 września 2018 r. w kwocie 985,52 zł.

(akta sprawy (...), k. 4-8)

2. Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2018 r. Starszy Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie, VI Wydziale Cywilnym, postanowił przekazać sprawę do Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia.

(akta sprawy (...), k. 10)

3. Postanowieniem z dnia 9 lipca 2021 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie ustanowił kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego A. J. w osobie adwokata A. B..

(postanowienie, k. 101)

4. W odpowiedzi na pozew wniesionej w terminie, kurator pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda rzecz pozwanego kosztów procesu oraz zasądzenie na rzecz kuratora wynagrodzenia. W uzasadnieniu kurator pozwanego zakwestionował roszczenie co do zasady, jak i co do wysokości oraz podniósł brak skutecznego zawarcia umowy, nieistnienie wierzytelności, brak wymagalności roszczenia, a ponadto brak legitymacji czynnej powoda i błędne określenie odsetek. Podniósł, iż nie ma potwierdzenia wypłaty pozwanemu kwoty pożyczki, a nadto wezwanie do zapłaty, jak i wypowiedzenie umowy kredytu nie zostało pozwanemu skutecznie doręczone.

(odpowiedź na pozew, k. 106-108)

5. W piśmie procesowym z dnia 15 października 2021 r. (data stempla pocztowego, k. 121) powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Wskazał, iż zasadność żądania pozwu wynika z treści wyciągu z ksiąg bankowych, który mimo, iż jest dokumentem prywatnym, to może stanowić dowód istnienia i wysokości roszczenia. Nadto korespondencja do pozwanego była wysyłana na adres, pod który sam zainteresowany zobowiązał się odbierać.

(pismo, k. 118-120)

6. Kurator pozwanego w piśmie z dnia 16 lutego 2022 r. (data stempla pocztowego, k. 138) podtrzymał swoje stanowisko, jak i przedstawione w poprzednich pismach wnioski dowodowe.

(pismo, k. 137-v.)

Ustalenia faktyczne:

7. W dniu 20 lutego 2017 r. Bank (...) S.A. z siedzibą w W. i A. J. zawarli umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Kredytobiorca w treści umowy podał jako swój adres zamieszkania i jednocześnie adres zameldowania: W. ul. (...).

8. Na podstawie tej umowy bank udzielił pozwanemu pożyczki, której całkowitą kwotę ustalono w wysokości 30 450 zł. Kwotę do wypłaty ustalono w umowie na 42 313,17 zł, w tym całkowita kwota pożyczki 30 450 zł, kredytowana prowizja w kwocie 3 346,46 zł i składka z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia (...) w kwocie 8 516,71 zł. Przewidziano, że kwota 42 313,17 zł stanowić będzie podstawę do obliczania oprocentowania pożyczki. Całkowity koszt pożyczki określono na 25 419,20 zł, w tym odsetki 13 556,03 zł. Całkowitą kwotę do zapłaty określono na 55 869,20 zł. Pożyczka miała zostać spłacona w 84 miesięcznych ratach każda po 659,29 zł (poza ostatnią wyrównującą ratą), począwszy od marca 2017 r., przy czym data płatności raty przypadać miała w 12 dniu każdego miesiąca.

9. Strony zgodnie postanowiły, że nominalne roczne oprocentowanie pożyczki wynosi 7,99% i jest to stała stopa oprocentowania, przy czym, gdyby w czasie trwania umowy oprocentowanie to przekroczyło wysokość odsetek maksymalnych, to Bank w okresie przekroczenia stosować będzie do naliczania odsetek stopę odsetek maksymalnych. W umowie zastrzeżono również, że odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczane są w wysokości rocznej stopy procentowej określonej w cenniku usług, która jest równa czterokrotności stopy lombardowej ustalonej przez Radę Polityki Pieniężnej, która na dzień zawarcia umowy wynosiła 10%. Zmiana stopy odsetek od zadłużenia przeterminowanego następować miała w przypadku każdorazowej zmiany stopy lombardowej.

10. Jak przewidziano w § 9 umowy, pożyczkobiorca może dobrowolnie zawrzeć za pośrednictwem banku umowę ubezpieczenia w formie indywidualnej z ubezpieczycielami (tj. Towarzystwem (...) S.A. oraz Towarzystwem (...) S.A.) na wypadek zgonu, poważnego zachorowania, utraty stałych źródeł dochodów albo hospitalizacji w wyniku nieszczęśliwego wypadku, całkowitej niezdolności do pracy albo inwalidztwa w wyniku nieszczęśliwego wypadku oraz czasowej niezdolności do pracy albo zgonu w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Składka z tytułu ubezpieczenia jest wówczas pobierana jednorazowo za cały okres ochrony ubezpieczeniowej. W określonych przypadkach zakończenia ochrony ubezpieczeniowej ubezpieczyciel za pośrednictwem Banku dokonuje proporcjonalnego zwrotu części składki z tytułu zawarcia umowy odpowiadającej niewykorzystanemu okresowi ochrony. Zwrot dokonywany jest wówczas poprzez odpowiednie pomniejszenie kwoty zadłużenia z tytułu umowy (§ 9 ust. 3)

11. W § 10 ust. 3 umowy przewidziano, że regulamin określa przypadki, w jakich Bank ma prawo do dokonywania zmian regulaminu oraz cennika usług w trakcie trwania umowy. Bank miał ponadto informować pożyczkobiorcę o zmianach w cenniku usług z zachowaniem trybu przewidzianego dla zmian w regulaminie. W umowie zapisano, że zmiany cennika usług nie wymagają podpisania aneksu do umowy, a zmiana wysokości stopy procentowej nie stanowi zmiany umowy (§ 10 ust. 3 pkt 3 i 4).

12. W przypadku braku spłaty jednej pełnej raty kredytu za co najmniej jeden okres płatności bank mógł, zgodnie z umową, m.in. wypowiedzieć umowę z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia, przy czym wypowiedzenie to poprzedzać musiało wezwanie do zapłaty z terminem 7-dniowym oraz brak spłaty zgodnie z wezwaniem (§ 11 ust. 4 w zw. z 11 ust. 1 regulaminu). Najpóźniej w ostatnim dniu wypowiedzenia umowy, kredytobiorca zobowiązany był do spłaty całości kredytu w wysokości wskazanej w umowie wraz z należnymi bankowi odsetkami (§ 13 ust. 2 regulaminu). Ponadto pozwany zobowiązany był w okresie kredytowania informować bank o każdej zmianie swoich danych osobowych, w szczególności o zmianie adresu do korespondencji. Strony postanowiły nadto, że wszelka korespondencja będzie wysyłana przez bank na ostatni adres do korespondencji podany przez kredytobiorcę. (§ 14 ust. 1 i 3 regulaminu).

(umowa, k. 19-21v., regulamin, k. 29-30, cennik, k. 28)

13. Tego samego dnia, tj. 20 lutego 2017 r., A. J. złożył wniosek o zawarcie z TU na (...) S.A. i z (...) S.A. umowy ubezpieczenia w zakresie następujących ryzyk: zgonu, poważnego zachorowania, całkowitej niezdolności do pracy, inwalidztwa, utraty stałych źródeł dochodów, hospitalizacji, czasowej niezdolności do pracy i zgonu w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Składka miała być płatna jednorazowo w wysokości 8 516,71 zł.

(wniosek, k. 126-v, certyfikat ubezpieczeniowy, k. 127, karta produktu – ubezpieczenie bezpieczna pożyczka, k. 128-v.)

14. W dniu 20 lutego 2017 r. Bank dokonał na rzecz A. J. wypłaty kredytu w kwocie 42 313,17 zł. Od kwietnia 2017 r. A. J. rozpoczął spłatę pożyczki. Pożyczkę spłacał nieregularnie i w ratach o różnej wysokości. Ostatniej wpłaty z tytułu spłaty raty kredytu dokonał w lutym 2018 roku.

(zestawienie transakcji, k. 129-131, wyciągi na płycie CD, k. 132)

15. W związku z niespłaceniem zadłużenia przeterminowanego, pismem z dnia 29 marca 2018 r. Bank wezwał A. J. do zapłaty kwoty 683,89 zł z tytułu spłaty rat, w tym: w kwocie 395,77 zł z tytułu wymagalnych należności kapitałowych oraz kwoty 288,12 zł z tytułu wymagalnych na dzień 29 marca 2018 r. należności odsetkowych, w terminie 14 dni roboczych. W treści tego pisma bank pouczył pożyczkobiorcę o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację oraz poinformował, że brak spłaty w ww. terminie skutkować będzie m.in. wypowiedzeniem warunków umowy. Wezwanie wysłano do A. J. na adres: ul. (...), (...)-(…) W.. Był to jeden z adresów, którymi posługiwał się w korespondencji z bankami. Przesyłka zawierająca to wezwanie, awizowana uprzednio w dniu 4 kwietnia 2018 r. z adnotacją „mieszkanie zamknięte”, została zwrócona do banku jako niepodjęta w terminie w dniu 19 kwietnia 2018 r.

(ostateczne wezwanie do zapłaty, k. 22, koperta, k. 23-v.; zawiadomienie komornika, k. 73)

16. Pismem z dnia 24 maja 2018 r. Bank wypowiedział A. J. umowę pożyczki, z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Na dzień wystawienia tego pisma zadłużenie z tytułu umowy pożyczki wynosiło 39 187,20 zł, w tym zadłużenie przeterminowane w wysokości 2 040,36 zł. Pismo to wysłano za pośrednictwem Poczty Polskiej do A. J. ponownie na adres: ul. (...), (...)-(…) W.. Przesyłka, awizowana w dniu 30 maja 2018 r. z adnotacją „mieszkanie zamknięte”, została zwrócona bankowi jako niepodjęta w terminie.

(wypowiedzenie umowy pożyczki, k. 24-25, koperta, k. 26).

17. W dniu 19 lipca 2018 r. na rachunek pożyczki dokonano zwrotu składki ubezpieczeniowej w kwocie 6 818 zł.

(zestawienie transakcji, k. 129-131, wyciągi na płycie CD, k. 132)

18. Według wyliczenia Banku, zadłużenie A. J. na dzień 9 listopada 2018 r. wynosiło 33 846,14 zł, w tym kwota 31 426,41 zł jako należność główna oraz kwota 1 434,21 zł z tytułu odsetek umownych naliczanych od należności głównej za okres od dnia 12 lutego 2018 r. do dnia 18 lipca 2018 r. oraz kwoty 985,52 zł z tytułu odsetek przeterminowanych naliczanych od należności głównej za okres od dnia 13 marca 2018 r. do dnia 8 listopada 2018r.

(wyciąg z ksiąg bankowych, k. 27-v.)

Ocena dowodów

19. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy i wskazane wyżej dokumenty, których autentyczność i wiarygodność, w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, nie nasuwała wątpliwości Sądu.

20. Strony pozostawały w sporze zarówno, co faktu zawarcia umowy pożyczki, warunków jej spłaty, a nadto oceną czy wypowiedzenie umowy pożyczki przez Bank zostało dokonane w sposób skuteczny, a tym samym jaka ewentualna kwota z tytułu tejże umowy pozostawała do spłaty (wysokość należności głównej jak i skapitalizowanych odsetek).

21. Jednocześnie w zakresie załączonych do akt sprawy przez powoda dowodów z dokumentów prywatnych, w tym w szczególności dowodu z wyciągu z ksiąg bankowych, Sąd dokonał ich oceny zgodnie z zasadą wyrażoną w treści art. 233 § 1 k.p.c. Dokument prywatny zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. stanowi w istocie jedynie dowód tego, iż osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie i w przeciwieństwo do dokumentu urzędowego nie można wiązać z nim domniemania prawnego, że jego treść przedstawia rzeczywisty stan prawny. Podobnie jak to

jest w przypadku innych dowodów, to w gestii Sądu pozostaje ocena, czy dowód z dokumentu prywatnego zasługuje na wiarę, ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne. Dopiero na podstawie tej oceny można przyznać lub odmówić dowodowi z dokumentu prywatnego waloru wiarygodności.

22. Ocena dowodu z wyciągu z ksiąg bankowych stanowiła już przedmiot rozważań sądów powszechnych. Wskazuje się w nich, iż dane przedstawione zarówno w księgach rachunkowych oraz w wyciągu z tych ksiąg mogą stanowić jedynie dowód tego, że określona wierzytelność jest wpisana w księgach rachunkowych względem konkretnego dłużnika na podstawie zdarzenia opisanego w tych księgach. Nie stanowią one jednak dowodu na istnienie i wysokość nabytej wierzytelności. Okoliczności te, w razie ich kwestionowania przez stronę przeciwną, powinny zostać wykazane przez powoda, odpowiednimi dowodami, zgodnie z ciężarem wynikającym z art. 6 k.c. Tym samym wyciąg z ksiąg rachunkowych w postępowaniu cywilnym uznany jest za zrównany z dowodem prywatnym w odniesieniu do mocy dowodowej w zakresie istnienia i rozmiaru wierzytelności nim stwierdzonej. Wynika z tego jednocześnie, że nie jest objęty domniemaniem prawdziwości tego, co w nim zaświadczone, gdy idzie o istnienie i rozmiar wierzytelności, w przeciwieństwie do domniemania wiążącego się z dokumentem urzędowym (art. 244 k.p.c.). Zatem w zakresie wiarygodności i mocy dowodowej istnienia i rozmiaru wierzytelności wyciąg z ksiąg rachunkowych podlega tego rodzaju ocenie, która dotyczy innych dowodów, dokonywanej na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 26 kwietnia 2018 r., sygn. akt V AGa 130/18, LEX nr 2497343; wyrok SA w Warszawie z dnia 17 czerwca 2019 r. VI ACa 324/19, LEX nr 2736599)

23. W ocenie Sądu przedmiotowy dowód w postaci wyciągu z ksiąg bankowych zasługuje na walor wiarygodności. Jego treść znajdowała bowiem potwierdzenie w innych dowodach załączonych do akt sprawy, w tym treści umowy pożyczki, regulaminu pożyczki, cennika – stanowiących w istocie integralną część umowy, a także wyciąg transakcji tj. dokonywanych wpłat przez pozwanego z tytułu spłaty rat umowy pożyczki (k. 129-131, k. 132). Przede wszystkim przedkładając umowę pożyczki powód dowiódł, że została ona zawarta, a to stroną pozwaną obciążało dowiedzenie, że pozwany wywiązał się z umowy lub nastąpiły zdarzenia, w wyniku których nie jest dłużej zobowiązany względem powoda. Wyciąg z konta bankowego za luty 2017 r. (na płycie CD) potwierdza też, że kwota pożyczki została pozwanemu rzeczywiście wypłacona na rachunek, który został wskazany do obsługi pożyczki w umowie. Nadto rozbieżność wskazywaną w ostatnim stanowisku kuratora pozwanego pomiędzy nr konta wskazanym w umowie oraz na k. 129-131 można łatwo wyjaśnić tym, że w umowie podano nr konta pozwanego służący do spłaty (pozwany dysponował środkami na tym rachunku i ten rachunek był obciążany w celu spłaty kredytu, co wynika z wyciągów zamieszczonych na płycie CD), a na k. 129-131 wymieniono rachunek techniczny pożyczki służący ustalaniu wysokości należności z umowy pożyczki (do którego de facto pozwany dostępu nie miał).

24. Sąd podziela też stanowisko powoda, który wskazał, że zgodnie z art. 97 k.c. osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Może mieć on zastosowanie do osób podpisujących w imieniu banku umowę kredytową. Wyłączenie domniemania wyrażonego w art. 97 k.c. opierać się musiałyby na wskazaniu konkretnych okoliczności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2002 r., sygn. V CKN 1031/00, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2019 r., sygn. V CSK 395/18; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 października 2018 r., sygn. I AGa 199/18). Zgodnie z treścią umowy została ona zawarta w placówce banku i podpisana przez osoby upoważnione przez bank jako jego pełnomocnicy. Wystarczy to do domniemywania, że osoby te były umocowane do zawarcia umowy pożyczki z klientem banku, a podważenie tego domniemania wymagałoby przedstawienia jakiegось przeciwdowodu lub podniesienia twierdzeń uzasadniających wątpliwość co do umocowania tych osób. Żadnego tego rodzaju konkretnego zarzutu pozwany jednak nie przedstawił, w związku z czym Sąd uznał osoby podpisane na umowie za umocowane do reprezentowania banku przy tej czynności.

25. Ponadto należy zaznaczyć, iż stanowisko strony przeciwnej nie może polegać jedynie na negowaniu stanowiska strony powodowej, w szczególności, „jeśli z pozostałych dowodów przedłożonych przez Bank wynika fakt zawarcia umowy kredytu, jej wysokość, ustalone przez strony warunki spłaty, a także wykaz i sposób zarachowania kilku dokonanych przed dłużnika wpłat” (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16 października 2020 r.,

V ACa 196/20, Lex nr 3107816). Mając na uwadze fakt, iż stanowisko strony pozwanej reprezentowanej przez kuratora, polegało jedynie na negacji okoliczności zawarcia samej umowy pożyczki, zasadności roszczenia i jego wysokości (co oczywiście jest zrozumiałe, zważywszy że kurator nie miał kontaktu z pozwanym i nie dysponował innymi dokumentami dotyczącymi umowy), a Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania wyliczeń przedstawionych w dokumencie stanowiącym wyciąg z ksiąg bankowych, Sąd przyjął, iż dokument ten stanowi w istocie dowód dający podstawę do żądania zwrotu należności wynikających z umowy pożyczki z dnia 20 lutego 2017 r.

Ustalenia prawne

26. Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

27. W niniejszej sprawie Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. domagał się od A. J. zapłaty kwoty 33 846,14 zł z tytułu niespłaconej kwoty tytułem umowy pożyczki wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 31 426,41 zł, tj. od dnia 9 listopada 2018 r. do dnia zapłaty. Powództwo opierał się na twierdzeniu, że pozwany jako dłużnik nie wywiązał się ciążącego na nim obowiązku spłaty zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki nr (...) zawartej z Bankiem. Kurator pozwanego kwestionował powództwo, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości, podnosząc przy tym zarzuty: braku legitymacji czynnej powoda, nieistnienie wierzytelności, braku skutecznego zawarcia umowy pożyczki, wypłaty pożyczki, błędnego wyliczenia odsetek oraz braku skutecznego doręczenia pozwanemu wypowiedzenia umowy. Ich oceny Sąd dokona w dalszej części uzasadnienia.

28. W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy daje podstawy do stwierdzenia, iż powód wykazał istnienie dochodzonego roszczenia.

29. Łącząca strony umowa pożyczki uregulowana została w treści art. 720 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

30. Pożyczka udzielona pozwanemu przez powoda to jednocześnie również kredyt konsumencki, o którym mowa w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy, przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W myśl ust. 2 powołanego przepisu za umowę o kredyt konsumencki uważa się m.in. umowę pożyczki. Elementami charakterystycznymi dla umowy o kredyt konsumencki jest m.in. możliwość spłaty w każdym czasie całości lub części kredytu przez konsumenta przed terminem określonym w umowie, jak również przysługujące konsumentowi prawo odstąpienia od umowy bez podania przyczyny w terminie 14 dni od jej zawarcia. Za konsumenta, zgodnie z art. 22¹ k.c., uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

31. Z racji tego, że pożyczkodawcą był bank, do umowy znajdowały również zastosowanie przepisy art. 75 i 75c ustawy – Prawo Bankowe. Zgodnie z art. 75c ust. 1 i 2, Jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. W myśl art. 75 ust. 1 i 2 tej ustawy w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej. Termin wypowiedzenia, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni.

32. Odnosząc się zaś do twierdzeń strony pozwanej co do braku skutecznego zawarcia umowy między stronami sporu, należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 720 k.c. to na powodzie spoczywa ciężar dowodu wykazania faktu zawarcia umowy pożyczki i aktualizacji roszczenia o jej zwrot (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 1

października 2019 r., sygn. I ACa 325/19). Warto też przytoczyć stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi w wyroku z dnia 18 czerwca 2015 r., sygn. I ACa 33/15, zgodnie z którym w procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zatem zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Natomiast biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Rzecz jasna biorący pożyczkę może podnosić też inne zarzuty co do nieistnienia jego zobowiązania z umowy pożyczki, np. nieważność umowy, jak w niniejszej sprawie.

33. W ocenie Sądu nie było podstaw do kwestionowania ważności umowy zawartej pomiędzy stronami. W umowie wprost wskazano przedmiot umowy, określono strony oraz zakres zobowiązania stron (pożyczkodawcy do udzielenie pożyczki, a pożyczkobiorcy do jej zwrotu). Nadto pod umową zarówno zostały złożone własnoręczne podpisy zarówno powoda, jak i pozwanego. Do umowy załączono również regulamin oraz cennik stanowiący integralną część umowy. W związku z powyższym, podnoszony przez komornika również zarzut braku legitymacji procesowej po stronie Banku, nie zasługuje na uwzględnienie. Jeżeli bowiem umowa została ważnie zawarta, to Bank ma prawo występować jako strona procesu celem dowodzenia zasadności swojego roszczenia.

34. Ponadto Bank, wbrew twierdzeniom komornika pozwanego, dokonał wypłaty na rzecz pozwanego całości kwoty pożyczki, co wynika wprost z wyciągu z konta pozwanego załączonego na płycie CD, k. (132), a także z zestawienia transakcji (k. 129). Kwota 30 450 zł została wypłacona na wskazany w umowie przez pozwanego numer konta bankowego, ponadto Bank pobrał prowizję i składki na ubezpieczenia w wysokości określonej w umowie, co również wynika z ww. dokumentów.

35. Kurator zakwestionował także skuteczność wypowiedzenia umowy przez powoda. Niewątpliwie ocena skuteczności dokonanego przez jedną ze stron umowy wypowiedzenia łączy się zarówno z badaniem istnienia podstawy do wypowiedzenia, jak i ustaleniem, czy oświadczenie o wypowiedzeniu dotarło do adresata w sposób umożliwiający mu zapoznanie się z jego treścią. Kurator w odpowiedzi na pozew nie podnosił zarzutów o braku podstaw do wypowiedzenia umowy kredytu. Nie zaprzeczył, aby pozwany zaprzestał spłacania rat kredytu (w istocie podnosząc od początku brak skutecznego zawarcia umowy pożyczki). Kurator podniósł jedynie, że zarówno wezwanie do zapłaty, jak i wypowiedzenie umowy nie zostało skutecznie doręczone przez powoda pozwanemu.

36. W tym miejscu zaznaczyć należy, że z treści art. 61 k.c. wynika, że w zakresie składania oświadczenia woli kodeks cywilny przyjął teorię doręczenia, wprowadzając domniemanie złożenia oświadczenia woli innej osobie z chwilą, gdy oświadczenie to dotarło do adresata w taki sposób, aby mógł zapoznać się z jego treścią. Istotnym jest, że art. 61 k.c. nie wymaga, aby adresat oświadczenia woli faktycznie zapoznał się z jego treścią; decydujące jest to, żeby miał możliwość zapoznania się z nim. Jest to rozwiązanie ułatwiające składającemu oświadczenie woli sprostanie ciężarowi wykazania, że doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli przez przedstawienie jedynie dowodu, że dotarło ono do adresata w sposób umożliwiający mu- według zasad doświadczenia życiowego- zapoznanie się z jego treścią, bez konieczności wykazywania, że adresat oświadczenia faktycznie poznał tę treść.

37. W rozumieniu art. 61 § 1 k.c. możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia przez adresata nie może być utożsamiana z rzeczywistym zapoznaniem się przez niego z tym oświadczeniem, co oznacza, że skuteczne złożenie oświadczenia woli następuje także w sytuacji, w której co prawda adresat oświadczenia woli nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, gdyż doszła ona do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać. Na składającym oświadczenie woli spoczywa zatem ciężar dowodu, że doszło ono do adresata w sposób umożliwiający mu zapoznanie się z jego treścią (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2017 r., III CSK 148/16, Lex nr 2352146).

38. W ocenie Sądu powód skutecznie wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki. Przed złożeniem oświadczenia w tym zakresie, wezwał pozwanego do zapłaty, pouczył o możliwości restrukturyzacji zadłużenia, a także poinformował, że brak uregulowania zaległości skutkował będzie wypowiedzeniem umowy. Tym samym strona powodowa wywiązała się z ciężącego na niej obowiązku wynikającego z art. 75c ust. 1 i 2 Prawa bankowego.

39. Zarówno ww. wezwanie do zapłaty, jak i następnie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, zostało wysłane do pozwanego listem poleconym na adres ul. (...), (...)-(...) W.. Adres ten nie widnieje wprawdzie w treści zawartej umowy, jednakowoż jest on wskazany przez Bank w wyciągach z konta bankowego pozwanego już od grudnia 2017 r. (k. 132). Mając na uwadze fakt, iż powód wielokrotnie zmieniał adresy pobytu: z akt sprawy wynika, że posługiwał się adresem: ul. (...), (...)-(...) W. (k. 19), ul. (...), (...)-(...) W. (k. 73), ul. (...), (...)-(...) W. (k.73) Sąd przyjął, iż wysłanie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy pod adresem ul. (...) było prawidłowe. Jednocześnie kurator pozwanego nie wykazywał, aby adres, na jaki zostało wysłano zarówno wezwanie, jak i wypowiedzenie zostało przesłane na błędny adres, wskazywał jedynie, że adresat wypowiedzenia nie otrzymał, przez co wypowiedzenie nie doszło do skutku. W tej sprawie należało jednak uznać, że pozwany mógł się zapoznać z kierowanym do niego wezwaniem do zapłaty w dniu 4 kwietnia 2018 r. (data pierwszej awizacji korespondencji – k. 23v), a z oświadczeniem powoda o wypowiedzeniu umowy – 30 maja 2018 r. (data pierwszej awizacji korespondencji – k. 26v), skoro pisma te zostały wysłane na prawidłowy adres, pod którym jak wynika z akt sprawy – pozwany powinien był przebywać. Natomiast jak już wskazano powyżej, okoliczność niepodjęcia korespondencji przez powoda samoistnie nie może stanowić podstawy do przyjęcia, że nie miał on możliwości zapoznania się z treścią oświadczenia. Nadto kurator pozwanego nie wskazywał, aby znane mu były inne adresy, którymi mógłby posługiwać się pozwany w korespondencji z Bankiem w niniejszej sprawie.

40. Ponadto jak wynika z treści § 14 ust. 1 i 3 regulaminu kredytobiorca zobowiązany jest w okresie kredytowania do informowania Banku o każdej zmianie swoich danych osobowych, w szczególności o zmianie adresu do korespondencji. Bank zaś wysyła pisma na ostatni podany przez kredytobiorcę adres korespondencyjny. Bank więc wyraźnie w treści regulaminu określił, iż to na kredytobiorcy ciąży obowiązek wskazania swoich aktualnych danych adresowych. Skoro więc zarówno wezwanie do zapłaty jak i wypowiedzenie umowy zostało przesłane na adres ul. (...) w W., należy przyjąć, iż pozwany dokładnie ten adres podawał jako ostatni jego adres korespondencyjny (na ten adres wysyłano mu wcześniej wyciągi z konta, począwszy od tego za grudzień 2017 r.). Bank zaś jak wynika z treści regulaminu nie ma obowiązku każdorazowego badania, przed kierowaniem korespondencji, jaki jest aktualny adres klienta banku, obowiązek podania adresu właściwego scedował na samego kredytobiorcę. Ponadto jak wynika z § 14 ust. 2, Bank nie odpowiada za szkody wynikłe z niepowiadomienia go o zmianie adresu do korespondencji, tym samym negatywne konsekwencje niemożności skomunikowania się z kredytobiorcą w miejscu, w którym kontakt ten według wszelkiego prawdopodobieństwa powinien być możliwy, obciążają w całości jego samego. Jednocześnie bank nie nałożył – ani w umowie, ani w regulaminie – na swoją rzecz uprawnienia do uznawania korespondencji za skutecznie doręczoną w zakresie szerszym, niż to wynika z art. 61 k.c.

41. Tym samym Sąd uznał, iż oświadczenie o wypowiedzeniu pozwanemu umowy pożyczki, wbrew zarzutom strony pozwanej, wywołało określone umownie skutki, tj. doprowadziło do rozwiązania umowy z upływem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. W tej sytuacji należało również uznać, że roszczenie dochodzone przez powoda stało się wymagalne przed dniem złożenia pozwu w tej sprawie i może być skutecznie dochodzone na drodze procesu sądowego.

42. Jak wynikało z zawartej przy zawarciu umowy pożyczki umowy ubezpieczenia, nie obejmowała ona ubezpieczenia banku lub pożyczkobiorcy na wypadek popadnięcia przez pozwanego w opóźnienie ze spłatą pożyczki. Brak podstaw do podejrzeń, że któreś ze zdarzeń ubezpieczeniowych wymienionych we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia się ziściło (zgon, poważne zachorowanie, niezdolność do pracy, inwalidztwo pożyczkodawcy, utrata przez niego stałych źródeł dochodów, hospitalizacja, czasowa niezdolność do pracy, zgon w wyniku nieszczęśliwego wypadku). Nietrafny był więc zarzut kuratora pozwanego, jakoby pożyczka została zapewne już spłacona przez ubezpieczyciela.

43. Zdaniem Sądu umowa pożyczki nie zawierała postanowień niedozwolonych (przynajmniej w takim zakresie, jaki wpływałby na uprawnienie do jej wypowiedzenia albo wysokości zasądzanego roszczenia). W szczególności na uwagę zasługuje fakt, że pobrana od pozwanego przy zawarciu umowy składka ubezpieczeniowa została, po wypowiedzeniu umowy, w części zwrócona poprzez zmniejszenie kwoty kredytu pozostającego do spłaty. Ubezpieczenie nie stanowiło więc ukrytego przychodu banku.

44. W konsekwencji, Sąd uznał więc za roszczenie powoda za w pełni zasadne i zasądził od pozwanego A. J. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 33 846,14 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 31 426,41

zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP z tym, że nie mogą one przewyższać odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonych od dnia 9 listopada 2018 r. do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu. Na kwotę tę składały się należność główna (31 426,41 zł), odsetki umowne w wysokości 1 434,21 zł liczone od należności głównej od dnia 12 lutego 2018 r. do dnia 18 lipca 2018 r. oraz odsetki przeterminowane „karne” w wysokości 985,52 zł naliczone od należności głównej za okres od dnia 13 marca 2018 r. do dnia 8 listopada 2018 r. (pkt 1)

Koszty postępowania

45. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu po stronie powoda w łącznej wysokości 2 510 zł złożyły się: opłata sądowa od pozwu w łącznej wysokości 1 693 zł (424 zł – opłata wniesiona w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz kwota 800 zł tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia kuratora. Powód nie był w sprawie reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, dlatego nie poniósł kosztów zastępstwa procesowego. Z kolei pozwany nie poniósł żadnych kosztów, gdyż jako nieznanany z miejsca pobytu, był reprezentowany w sprawie przez komornika. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego A. J. na rzecz powoda Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2 510 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2)

46. Jak stanowi art. 2 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, koszty sądowe obejmują opłaty i wydatki. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 3 u.k.s.c., wydatki obejmują w szczególności wynagrodzenie i zwrot kosztów poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie.

47. W myśl § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej „kuratorem”, ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze. Jak stanowi § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy – powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 3 600 zł.

48. Na tej podstawie, zgodnie z wyżej powołanymi przepisami, stawkę należną kuratorowi ustanowionemu dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego tytułem wynagrodzenia ustalono w kwocie 1 771,20 zł brutto (3 600 zł x 0,4 = 1440 zł), w tym kwotę 331,20 zł na poczet należnego podatku od towarów i usług zgodnie z treścią uchwały Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2022 r., III CZP 37/22. Sąd przyznał kuratorowi również kwotę 12,20 zł tytułem zwrotu wydatków związanych z pełnieniem funkcji (nadanie dwóch pism procesowych, k. 109, 138). Kwotę wynagrodzenia kuratora nakazano wypłacić częściowo z zaliczki uiszczonej przez powoda (k. 97) w kwocie 800 zł i częściowo tymczasowo z sum Skarbu Państwa w kwocie 983,40 zł (pkt 3 i 4).

49. Mając na uwadze wynik procesu, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego A. J. na rzecz Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia kwotę 983,40 zł tytułem kosztów sądowych tymczasowo poniesionych tymczasowo z sum Skarbu Państwa (pkt 5).

Zarządzenia:

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć kuratorowi pozwanego z pouczeniem o apelacji i zażaleniu na koszty.